

ทรัพย์สินหายในกฎหมายอาญา

นายเทพ วิจิตรทัศน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

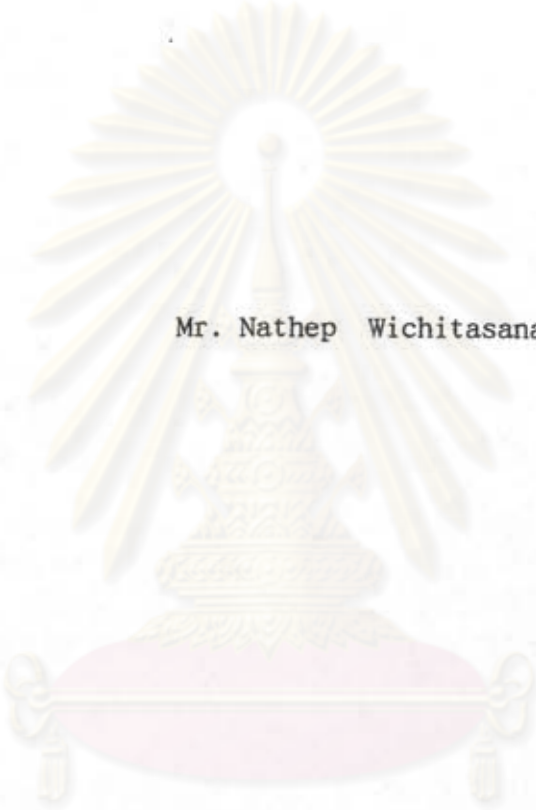
พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-037-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17056983

LOST PROPERTY IN CRIMINAL LAW

Mr. Nathep Wichitasana

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

for the Degree of Master of Laws

Department of law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-037-9

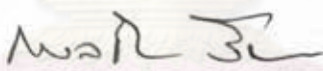
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทรัพย์สินหายในกฎหมายอาญา
โดย นาย ณเทพ วิจิตรทัศนาศนา
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์

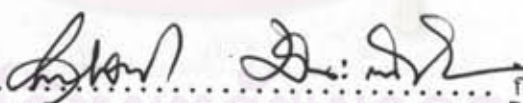
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ จงสุวรรณ)

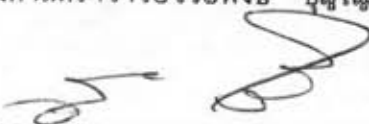
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญฤทธิศาสตร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ฉ.เทพ วิจิตรทัศน์ : ทรัพย์สินหายในกฎหมายอาญา (LOST PROPERTY IN CRIMINAL LAW) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.กมลชัย รัตนสกลวงศ์, 103 หน้า.
ISBN 974-634-037-9

หลักเกณฑ์ในทางทฤษฎีที่ใช้ในการวินิจฉัยในเรื่องทรัพย์สินหายในกฎหมายอาญาว่าควรพิจารณาจากตัวเจ้าของทรัพย์สินหรือพิจารณาจากตัวผู้กระทำความผิดนั้น แนวคำพิพากษาคำสัญญาเท่าที่ปรากฏในปัจจุบันสามารถแบ่งแยกเป็น 2 แนวใหญ่ ๆ แนวที่หนึ่ง พิจารณาจากตัวเจ้าของทรัพย์สินว่าการครอบครองยังคงอยู่กับเจ้าของหรือการครอบครองได้หลุดไปแล้ว แนวที่สอง พิจารณาจากตัวผู้กระทำว่าเขารู้หรือไม่ว่าเจ้าของกำลังติดตาม หากรู้เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ แต่หากไม่รู้เป็นความผิดฐานลักทรัพย์สูญหาย ผู้เขียนวิเคราะห์เห็นว่า เป็นผลมาจากการรับอิทธิพลของแนวคิดของระบบกฎหมาย 2 ระบบ ที่แตกต่างกัน ผลทำให้แนวคำพิพากษาคำสัญญาแยกออกเป็น 2 แนวดังกล่าว

หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการวินิจฉัยในเรื่องทรัพย์สินหายในกฎหมายอาญาควรพิจารณาองค์ประกอบภายนอกของความผิดรวมทั้งคุณธรรมทางกฎหมาย คือ จะต้องพิจารณาเรื่องการครอบครองก่อนเป็นลำดับแรกว่าอยู่ที่เจ้าของหรือได้หลุดพ้นจากเจ้าของ กลายเป็นทรัพย์สินหายแล้ว เพื่อแบ่งแยกความผิดฐานลักทรัพย์ และฐานลักทรัพย์สูญหายออกจากกัน การวินิจฉัยความผิดในกรณีทรัพย์สินหายนี้ ผู้กระทำความผิดเพียงแต่รู้ว่าเป็นทรัพย์สินของผู้อื่นก็เพียงพอแล้ว ส่วนทรัพย์สินนั้นจะเป็นทรัพย์สินหายหรือไม่นั้นเป็นเงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัยซึ่งผู้กระทำไม่จำเป็นต้องรู้ ดังนั้น ผู้กระทำจะรู้หรือไม่ว่าเจ้าของกำลังติดตามทรัพย์สินไม่ใช่ข้อสำคัญที่จะนำมาพิจารณาแบ่งแยกความผิดทั้งสองออกจากกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานิติศาสตร์
สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C570041 : MAJOR LAW
KEY WORD: LOST PROPERTY

NATHEP WICHITASANA : LOST PROPERTY IN CRIMINAL LAW. THESIS ADVISOR:
DR.KAMOLCHAI RATTANASAKALWONG, 103 pp. ISBN 974-634-037-9

The thesis has been written to search for the suitable theoretical rules, comparing with foreign laws, for deciding crimes against lost property that judges should consider either proprietary factor or criminal factor.

This thesis finds that decision of Dika court can be separated into two groups. In the first group, judges considered proprietary factor whether property was still in the proprietor's possession. And in the second group, judges considered criminal factor whether he knew the proprietor was following his property or not, If he knew that, he committed theft. But if he didn't, he committed appropriation of lost property. Analysis shows that such was the result of the reception of two different system of laws.

The suitable rule for deciding crimes against lost property is considering objective element and "Rechtsgut" of crimes, that is, at first "possession" should be considered whether possession is still with the proprietor or the proprietor has losted his possession for distinguishing theft and appropriation of lost property. Criminal's knowledge that the property belonging to other is enough. Whether that property is lost property is the objective punishing condition that the criminal has not to know. So, whether the criminal knows that the proprietor is following his property is not important for distinguishing those two crimes.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. กมลชัย รัตนสกา วงศ์ ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ชี้แนะความคิดที่ถูกต้อง ทำให้ผู้เขียนได้รับความรู้ทางวิชาการ ความเป็นตัวของตัวเองในทางความคิดที่ไม่สะดุด อย่างเป็นระบบ ภายในขอบเขตของวิชาการกฎหมาย จากท่านอาจารย์เป็นอันมาก และผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อมิรัตน์ เพ็ชรศิริ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ท่านรองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญฤทธิศาสตร์ และท่านรองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์ ที่ได้ร่วมเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ และให้ข้อคิดเห็น และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์นี้ นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณปราวณี คงคะชา ที่ได้ช่วยจัดพิมพ์ และตรวจทานร่างวิทยานิพนธ์จนสำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์

หากวิทยานิพนธ์นี้จะมีส่วนดีบ้าง ผู้เขียนขอมอบบูชาแด่ บิดามารดา ครูบาอาจารย์ และผู้แต่งหนังสือตำราทางกฎหมายที่ผู้เขียนได้นำมาใช้อ้างอิงในวิทยานิพนธ์นี้

ณเทพ วิจิตรทัศน์

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	4
2 ประวัติความเป็นมาของความคิดฐานยักยอกทรัพย์สินหายในประเทศไทย... ..	5
2.1 กฎหมายตราสามดวง.....	5
2.2 กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127.....	15
2.3 ประมวลกฎหมายอาญา.....	21
3 แนวคิดในเรื่องทรัพย์สินหายในต่างประเทศ.....	28
3.1 แนวคิดในเรื่องทรัพย์สินหายในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์.....	28
3.1.1 การพิจารณาความรับผิดทางอาญาตามระบบกฎหมาย คอมมอนลอว์.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3.1.2	ความเป็นมาของความผิดฐานลักทรัพย์ในระบบกฎหมาย คอมมอนลอว์.....	30
(ก)	วิวัฒนาการของความผิดฐานลักทรัพย์ตามหลัก คอมมอนลอว์โดยแท้.....	31
(ข)	วิวัฒนาการของความผิดฐานลักทรัพย์ตามหลัก พระราชบัญญัติที่ออกโดยรัฐสภาในภายหลัง.....	40
3.1.3	แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์เสียหายในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์.	49
3.2	แนวคิดในเรื่องทรัพย์เสียหายในระบบกฎหมายซีวิลลอว์.....	54
3.2.1	โครงสร้างความผิดอาญาตามระบบกฎหมายซีวิลลอว์.....	54
3.2.2	ความผิดฐานลักทรัพย์พิจารณาตามโครงสร้างความผิดอาญา ในระบบกฎหมายซีวิลลอว์.....	57
3.2.3	ความผิดฐานลักทรัพย์พิจารณาตามโครงสร้างความผิดอาญา ในระบบกฎหมายซีวิลลอว์.....	64
3.2.4	แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์เสียหายในระบบกฎหมายซีวิลลอว์.....	68
4	แนวคิดและความหมายของทรัพย์เสียหายในประเทศไทย.....	72
4.1	ทรัพย์เสียหายในทางแพ่ง.....	72
4.1.1	ความหมายของทรัพย์เสียหายในทางแพ่ง.....	72
4.1.2	สิทธิและหน้าที่ของผู้เก็บได้ซึ่งทรัพย์เสียหาย.....	74
4.1.3	ความสัมพันธ์ระหว่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยเรื่องทรัพย์เสียหาย.....	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ทรรศน์สหายในทางอาญา.....	77
4.2.1 ความหมายของทรรศน์สหายในทางอาญา.....	77
4.2.2 ปัญหาทางกฎหมายในกรณีการลักทรัพย์ของผู้ที่ตายแล้ว...	81
4.2.3 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกรณีทรรศน์สหายในกฎหมายอาญา เปรียบเทียบต่างประเทศ.....	82
4.2.4 หลักเกณฑ์ที่ใช้วินิจฉัยใน เรื่องทรรศน์สหายในทางอาญา..	85
(ก) หลักเกณฑ์ที่นักกฎหมายยึดถือกันทั่วไป.....	85
(ข) หลักเกณฑ์ทางปฏิบัติตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา.....	86
แนวที่ 1 พิจารณาจากตัวเจ้าของทรัพย์เป็นหลัก	86
แนวที่ 2 พิจารณาจากตัวผู้กระทำให้เป็นหลัก.....	87
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	92
รายการอ้างอิง.....	97
ประวัติผู้เขียน.....	103